

Rederijkers Garnwerd vieren het eeuwfeest

Er was een tijd dat het lidmaatschap van de rederijderskamer IOVIVAT status en aanzien gaf in het dorp. En het was een hele gebeurtenis wanneer de voorzitter hoogstpersoonlijk bij je thuis kwam om je lid te maken. Dat gebeurde nog tot het midden van de jaren zestig. Tineke van Huis uit Garnwerd heeft die tijd nog meegemaakt. Inmiddels is ze meer dan dertig jaar lid van IOVIVAT in het dorp, maar die gebeurtenis staat nog altijd in haar geheugen gegrift. Trouwens, door de jaren heen was de rederijderskamer IOVIVAT - net als soortgelijke verenigingen elders - een club die een zekere stand had op te houden. Die van de betere kringen. Maar ook die tijd is achterhaald. IOVIVAT staat inmiddels middenin de gemeenschap van Garnwerd en omgeving. En ze hoopt - te beginnen op komende dinsdag - het eeuwfeest te vieren met alle lagen van de bevolking. Want honderd jaar IOVIVAT, dat moet natuurlijk wél worden gevierd.

Twee jaar geleden werd al met de voorbereidingen van de viering van het eeuwfeest begonnen. De climax moet vallen van 21-24 mei. IOVIVAT speelt dan - zoals de honderdjarige het zelf noemt - 'buiten, in en met Garnwerd.' Vijftig spelers, zeventig zangers, vijftien muzikanten en tien dieren zullen aan het spel deelnemen dat op die dagen zal worden gebracht, overwegend in de openlucht. Het hele dorp zal het toneel zijn, inclusief sommige huizen die nadrukkelijk in het spel worden betrokken. Het wordt in ieder geval een heel spektakel, waarbij het dorp ook bezoekers van buiten het dorp verwacht. De mensen van IOVIVAT willen nog niet het achterste van de tong laten zien daar waar het gaat om de inhoud, maar dat het een aandachttrekkend gebeuren zal worden weten ze zeker.

De officiële viering van het

jubileum is de komende week dinsdag. Er wordt dan een receptie-in-stijl gehouden en ook wordt (in het kerkje van Garnwerd) een beeld geschetst van IOVIVAT door de honderd jaren heen. Tevens zullen de beide jongerengroepen van de jubilerende rederijderskamer zich presenteren met een spel dat ze zelf helemaal hebben uitgedacht en dat tot de avond van uitvoering zelfs voor het bestuur een verrassing zal blijven.

Notabelen

IOVIVAT, zoals gezegd: in de oorsprong een vereniging van stand. Bedoeld om de hogere kringen zuiverder Nederlands te leren spreken en enig besef van de literatuur bij te brengen. Alleen de notabelen van het dorp werden er lid van, de dokter, de onderwijzers, de boeren. Nee, het knechtenvolk niet. Door middel van ballotage werd

In het kerkje van Oostum maken de leden van de rederijderskamer IOVIVAT in Garnwerd zich op voor het eeuwfeest. © OMKE OUDEMAN

dat voorkomen. Het werkvolk werd zelfs geweerd op de jaarlijkse uitvoeringen. Hooguit mocht het aanwezig zijn tijdens de generale repetitie. Maar ook in de wereld van de rederijders waren er standverschillen, vertellen ze bij IOVIVAT nu nog met ergernis. Zo'n groep die afkomstig was uit Garnwerd, de streek van vooral zetboeren en pachters, nee dat vonden de 'echte' rederijders uit Usquert, Uithuizermeeden of daaromtrent maar niks. De mensen van IOVIVAT zijn dan ook vele jaren met de nek aangekeken door collega's uit andere dorpen. Ze gingen stug door en baanden

zich een weg naar voren in de wereld van de rederijders. Vooral de nog niet zo lang voorbijgejaren tachtig waren een absoluut hoogtepunt in het bestaan van de vereniging. Er was een andere tijdgeest gekomen, geen ballotage meer, geen standverschillen. Ze beleefden in Garnwerd zelfs het fenomeen dat boer en knecht samen lid werden van de rederijders.

Er werd volop aan de weg getimmerd. IOVIVAT ging internationaal, trad op in België op een soort stratenfestival in Antwerpen en manifesteerde zich verder volop buiten het dorp.

De tijden zijn veranderd. IO-

VIVAT van vroeger wordt al lang niet meer gevormd door een kleine dorpselite. Nieuwelingen, import zeiden ze in Garnwerd, traden toe. Er kwamen leden uit de stad Groningen, uit dorpen in de omgeving. Na honderd jaar is IOVIVAT niet meer weg te denken uit de gemeenschap van Garnwerd. Samen maakt men er wat van. Angst voor de toekomst is er niet. De vereniging bloeit en zorgt - door middel van de jeugdgroepen - voor aanwas. "Veel is aantrekkelijk in onze vereniging," zegt Tineke van Huis. En niemand van IOVIVAT spreekt haar tegen.